

6
1341

Paschwahris jeb
wahramia kaste
no Olgas Andrussow

Maksā 10 kap.

Strahdneeku dīshwošku un lauschni usturas lihdselku iſtahde
Riga, 1907.

„Pāschwahris jeb wahramā kāste“

no Olgas Andrušow. 406333

Pamahziba, kā to pagatawot un pareisi leetot, tāpat ihsas rezepes no teem ehdeeneem, kurus windā war pagatawot, kā arī zītas rezepes no weenlahrīsheem, ildeenejeem ehdeeneem.

Kas gahdā par tawu wihrū, lai tas pee fawa deenas darba cedams dabutu lihdsi filtu baribū?

wahramā kāste.

Kas gahdā par tameem behrneem, kā wineem tad, kād tu aisej pee faweeem deenas darbeem, pusdeena būhtu filta baribā?

wahramā kāste.

Kas gahdā par atferihschām schuwejam, puzmaferenem, eerednem u. t. t., lai tās, weenas buhdamas, atrastu preelschā filteras pusdeenas un tā fawu ihsfo pusdeenas laiku waretu isleetot leetderigi?

wahramā kāste.

Kas valihds nama mahtem, kurām jaapgahdā leela fāimneeziba un kuras arween wairak fajuht deeneestneeku truhkumu?

wahramā kāste.

Tadehk neleezees atbaideees no gruhitbam, kahdas tew warbuht fāhkumā zelas, leetojot wahramo kāsti. Drihsī ween tu mahzīfes, kā ar minu jaapeetas; ilweenu jaunu wahramu kāsti tāpat wajag ismehginat, kā jaunu pawardu. Prakfē drihsī ween eemahzas jaunajai wahramai kāstei peemehrotees, issinat preelschwaħrisħandas un wahrisħandas ilgumu. Un wifas schis puhles ir tikf neezigas, falihdsinot ar teem labumeem, kahdus tew pāschwahris waj wahramā kāste fneegs.

Ari tas tew jaismehgina, zif dauds ilweens baribas lihdsellis prāja fħidruma; zif ilgi tas jaapwahra epreelsch, lai maltite weenas waj diwu stundu laila ishwahritos gatawa. Tew wajaga wahramu kāsti ismehginat un redset, zif ilgi filteras usturas un zif ahtri temperatura finamā laila frikt.

Sawu pāschwahri tu war i leetot neween preelsch maltiċhu wahrisħandas, bet ari preelsch tam, lai baribū usturetu filtu. Bariba pāschwahri ishwahras 3—4 ġtundās, tomehr kāstē filta ta usturas wehl pehz 6 lihds 8 ġtundām. Ledus, wahramā kāstē usqlabats, kuhxt tikkat lehni.

Labumi, kās zelas no wahrisħandas metodess wahramā kāstē ir tee, kā par 50% teek aistaupits kurinama materiala un par 50% laika, jo baribai wajag tikkaf u swahrītees un gatawa ta ishwahras taħla kāstē. Un tamehr tas noteek wahramā kāstē, tew aistaupas laiks, jo bariba tew jausrauga weenigi tikf ilgi, tamehr ta teek eelikta wahramā kāstē.

Tahlač tu aistaupi spodrinamo materialu un spodrinaščanas darbu, jo taweeem podeem nam jaſtahv stundam ilgi uſ ſobrejainām leſſmam. Bes tam tu wari ari iſſatram deenas laikam apgahdatees eepreelſch ar ſiltu baribu, pee kam tew nemas nam japiſeek mahjās. Tad wehl pee ſchahda wahriſchanas weida teek paleelinats ehdeenu ba-rojoſcho weelu ſaturs, jo ſtehrlēlu ſchuhninas labaki teek atſlehtgas un olbaltuma weelas labaki iſſauſetas un ari baribai teek uſtureta wiñas dabifka aroma. Tā tad wahramā kaste muhſu iſkenejā dſihwē eeneſ ſeelus paſhrgroſijumus.

1. Ar darbeem apkrautā nama mahte war atſizinat nedelā 2 lihds 3 preeſchpusdeenas preeſch tahlač iſglīhtoſchanas waj roku darbeem waj ari ſwehtdeenas gahjeena baſnizā.
2. Strahdneeze war uſhemtees darbus ahrpus mahjas.
3. Mahte, kurai dauds behrnu, war nodarbotees wairak ar behrnu uſraudſiſchanu waj ari preeſch behrneem ſtrahdat.
4. Slimiga ſeewa pa tam war atpuhſtees.
5. Uſheviſchka ſeeeweete, kura nodarbojas ahrpus mahjas, atron mahjās preeſchā ſiltu ehdeenu.
6. Uſtricht noſt ilgā wahriſhana uſ pawarda. Nomozitai nama mahtei maſak janopuhlas karſtā lehki, tai tadehl labaka ehtſgrība un tai nam jazeesch ſtahwot stundam ilgi karſtumā.
7. Uſtricht leekā ſteiga.
8. Uſ galda nekad nenahk puſhwahrita bariba.
9. Nam wairs baribas ſmarſhas, kas apmeerina preeſchlaikā ehtſgrību.
10. Sagatawoſchanas weids atſtahj loti labu eeſpaidu uſ mahgas flimeem.
11. Kafe ſewiſchki iſdara leelisku pakalpojumu tad, kād giſenes lozekli ſpeeti ehtſ karis ſawā laikā. Tāpat ari ſlimibas gadijumos, tā ka ir paſtahwigī pee rokas ſilts uhdens, tehja, kafeja u. t. t. un tāpat ari pee ſiħdaiņu kopschanas, jo war turet ſiltus pudeliti un autinus.
12. Sawu pirmo aſaidu jau wakaru preeſch tam waram eelit wahramā kafē un proti: eefala kafeju, kura wahramā kafē wahrita ir loti ſpehzigā; tāpat miltu, putraimū un maiſes ſupas u. t. t.
13. Paſchwahri war iſleetoſt lā ſilditaju aparatu biftiſeem, klopſcheem, koteletem, ſchnizelem, frikadelem, kartupeleem, ſaknem u. t. t.
14. Waſarā paſchwahri labi uſglabajas ſweests, peens, ledus u. t. t. jo gaiſu noſlehdſot, auſtums uſturams.

Tiklihds mums leetojoſt kahdu jaunu wahriſchanas weidu faut kas nepadodas, mehs labprah tluhdu mellejam zitir fur, tikai ne pee mums paſcheem. Paſuhleſimees tadehl, leetojoſt wahramo kafī, eeturei ſinamus likumus un noſažijumus.

"Turi sawu wahramo kasti tihru; leez to us kahda sola; pehz leetoschanas lauj tai kahdas 10 lihds 12 stundas isgarot, eekams to aistaißt zeeti.

Ja ta neteek leetota, tad turi to wakā un va starpam ari brihwā gaisā iswehdini. Tahlak beeschi atjauno pildischanas materialu un luhko sawu kasti pastahwigi usturet kahrtibā, usmanigi isdaridams eepreelschejo wahrischanu, nekaudams podeem pahrluhfat un noskehpt. Lai nenofmehretu pildijumu, eetin podus kahdā awischu papiri waj dweeli.

Pagatawo few wahramu kasti, zif lehti ween eespehjams. Peemehram, kastī kopā weenlahrīchu kasti, aissbahs waj aisskītē schkirbas un islihme kasti no eekscheenes ar papiri. Peetaißt klahit wahku, kutsch labi noslehdī. Leez kastī weenu waj diwus podus ar taisnām feenam weenadā augstumā, platumis war buht daschads; podeem tomehr wajag buht ar zeeteem wahkeem. Teem wajag stahwet tā, ta tee neaissfar ne weens otru, ne ari kastes feenas. Leez us kastes dibena rokas beesumā koka wilnas waj feena kahrtu; nobahs nu starpfeenās koti zeeti ar koka wilnu, feenu, waj ari ar papira strehmelem waj papira kuschkeem un eestampa scho pildamo materialu labi zeeti; pehz tam iszel podus laukā, pahrluelz polsterejumu ar waſka drehbi waj audekli; tad tajās weetās, kur jaet eelschā podeem, pahrgreef waſka drehbi waj audekli, tā ka gali eefriht eelschā zaurumā. Peebahs kahdu spilwenu ar koka wilnu waj skaidam un paſchuij spilwenam mā ſgāja mu pahrluelamo, lai to tahdi waretu mainit.

Wahramas kastes pagatawoschanai tew tā tad wajag ſchahda materiala:

1. weenlahrīschas kastes ar wahku,
2. pahri ſcharneeru,
3. weena ahka us eekschu,
4. koka wilnas, waj feena, waj ari awischu papira,
5. 1 lihds 2 podus taisnām feenam, eelaisteem wahkeem (wislabak ſchuguna) waj ari bleka podus, kuri taisni pagatamoti wahramai kastei, waj ari podus ar ofam, kahdi mahjās pee rokas, ja ari tee nam it gluschi ar taisnām feenam,
6. ſpilwens, peebahsits ar koka wilnu, feenu waj wati,
7. tapete waj papiris islihmeſchanai un ja kaste fmaga, tad 4 mehbelu rulischus par kahjam.

Kastes weetā ſchim noluhsam war iſpolsteret kahdu wezu kurwi. Pirms isodere kurvi ar waſka drehbi; loku wari nogreest nost. Ap malu apſchuij labi platu watetu drehbes joſlu; eegahdā winam lentes waj ſchnores ſawelkamo, lai kurvi zaur ſawilſchanu waretu zeeti nosleht. Neſchanai peefchui oſu no joſchamas ſiknas. Gelscha tāpat teek eerikhkota laa pee wahramas kastes.

Jaunas ſaknes, pahktes, mannu, rihsu un daschadas pahrlas, kā ari jaunus zahlenus war dabut gatawus, kād wahroſchais pods ſchigli teek eewihtits wairak awischu papiroſ. ſefchais

lihds astonas loßnes papira pahrmainus teek apfistas ap podu no apakshas us augshu un no augshas us apakshu, tomehr ta, la pirmee stuhri isnahk blakus pehdejeem; tad eeſen faini kahdā drehbē un nostahda wimū pehz patikas us galda waj us ſola, bet wiſkabak ſiltā, labi iſſlauzitā trahſni.

Breekhch wahrischanas warī ſarihkot ari beeſu papes kriju, rokas ſomu no ſehgeldrahnas waj ahdas drehbes tāpat ari zela ſomu (Ruckſack). Lai tawa wahramā kaſte iſſkatitos daika, tad nokraſho wiku, eededsini tai bilden u. t. t.

Wahramā kaſte, ja tajā pareiſi grib wahrit, ehdeeni nedrihſti ahtri atdiſt, ſiltums winos drihſti maſinatees fekoſchi:

no 100 gradu	us	80 gradeem	4 ſtundās,
80	"	72	6 "
"	72	"	62 "
"	62	"	40 "
"	40	"	35 "
			36 "

Tā tad bariba pehz 24 ſtundam ir wehl peeteeloſchi ſilta, Ja ſiltums pehz 4 ſtundam ir ſemaks par 65 gradeem, tad wahramā kaſte ir truhžigieerihſota.

Kasti, kurā wahram, wajag nostahdit ugunkura tuwumā. Podeem wajag buht wiſmas $\frac{3}{4}$ pilneem. Pee eepreeſſchęjas wahrischanas us poda wajag buht wahlam, wiſmas dasħas minutes; podu ari nedrihſti wehdinat, jo no garainu iſpluhſchanas ir iſmanams, ta faſneegta wajadfiga karſtuma paſahye.

Ja teek eelikſt otris pods, tad pirmo newajog atħaht failu. Ja ehdeeneem wajag tikt gataweem diwās lihds trijās ſtundās, tad wiku pehz fawas wahrischanas ilguma teek eelikti weens pehz otria. Ja teem ja palee 6 lihds 8 ſtundas kaſte, tad wiſus ſħos ehdeenus wajag eelikt weenā reiſa.

Ehdeenus, kurus wahra awiſchu papiri, wajag diwreis tik ilgi eepreeſſch pawahrit, nelā tos, kuri nolemti wahramai kaſtei.

Pahſchu augus, pupas, ſirkus, lehżas, ſchahmetus auglus un ſehnes, ſchahmetu galu, gruhbus, riħfuſ waj putraimus waſaru pirms wahrischanas wajag eemehrkl autħa uħdeni.

Wajag peelikt wahramā poda aifſdaru un uħdeni tikai tik daudi, zif preeſſch baribas wajadfigs, jo paſchwahri ſħidrumi neiſgaro.

Ja teek wahrits tikai weenā poda, tad zitū podus eeſeek ar karſtu uħbeni, lai wahramai kaſtei tiktu piedots wairaf ſiltuma.

Baribai aifsegħtai wajag strauji uſwahritees, pehz wajadfibas $\frac{1}{2}$ waj $\frac{1}{4}$ ſtundu, tad podu ſħigli eeſeek kaſte, wina wahlu neſmas nepazelot. Ja eħdeens na m faſneediſi waħriſchanas paſka hpi, tad wahramā kaſte tas war ſamaitatees.

Pee wahrischanas podu wairakfaħrt wajag apgrosit, lai ehdeens nepeedeg. Tomehr wajag iſwairitees no wahla atfegħſchanas waj apma iſſchanas.

Wahramo lasti ahtrak newajag attaiſt, kamehr war apmehram rehkinat, ka ehdeens iswahrijees.

Ja ehdeens tomehr isnemts par agru, tad uswahri to wehlreisī un tikai tad leez atpakał wahramā lastē.

Ja wahramā podā falikti daschadi aisdari, tad baribu pirms farihkošchanas ismaisti labi zauri.

Pahlfchu augus tikai tad wajag fahlit, kad tee isnemti laukā no paſchwahra.

Pahrlak atdiseſetu baribu nedribiſt likt paſchwahri filti usglabafchanai; to wehl reisī wajag faſildit us uguns.

Schmoretai galai wajag pirms buht kreetni bruhnai un tad ar ſawu ſchķidruma ſtipri apwahritai, pirms to leek wahramā lastē.

Saknes tikai pehz tam, kad tās iswahritas, teek sawahritas ar ſweeſtu waj milteem.

Pirms ehdeena farihkošchanas eewehero ſekoschos likumus:

- Ja ſchķidruma par daudz, tad noleij to. (Galas un ſaknu ſupas iſleito mehrzem).
- Ja ſchķidruma par mas, tad uswahri uhdeni un peeleij pee baribas wajadſiga daudzumu un pawahri to wehl kahdu $\frac{1}{4}$ lihds $\frac{1}{2}$ ſtandas.
- Nofmekē to, ka baribas ir par fahli un wirzotas. Kad nem laukā no lastes, tad peeleez pehz wajadſibas miltu tumi, laudams iswahritees zauri ſweeſtam waj taukeem ar milteem un ſchķidrumu.

Jr uſuras lihdselli, kureem, lai tee buhtu gahrđi, wajag wahritees loti ilgi. Tahdi tad teek eelkli wahramā lastē jau makaru preefch tam, otrā rihtā wehl reis uswahriti un likti atpakał lastē, kur tee tad paleek lihds pusdeenai.

Schee uſuras lihdselli buhtu ſekoshee: ſkahbi kahposti, baltee un ſarkanee kahposti, greeschni, ſpeka ſupa ar gruhbeam, jehra galas ſupa ar putraimeem, ſaulu buljons, fahlita gala, ſchinkis, mehle, pupas, firni u. t. t.

Daschi ehdeeni pirms 3 lihds 4 ſtundam neiswahras un ari tee bej kahdas kaites war palikt lastē 8 lihds 10 ſtundas; daschi ehdeeni war iswahritees 1 lihds 2 ſtundas, bet war palikt ari ilgaki paſchwahri, nesaudejot ſawu labo garſchu. Ta peemehram klopſcha un wehrſcha galas ſupa, roſklopſis un ſchmorſklopſis, kahpostu rulade, ſchmorzepeſis, galas lodites, auna waj tēla frikafē, firnu, beeſchu, pupu, kahpostu un gruhbu ſupas, ſchahwetas ſaknes, meeschu, profas un griku putra.

Epreeſchejai wahrischanai, kura rehkinama no pirmā uſnūtuļoſchanas brihīcha un tāpat atteezoties uſ wahrischanas ilgumu ſastahditā tabula ſneeds peeturu, ka ar wahrischanu lastē rihtotees. Epreeſchejās wahrischanas, ka ari wahrischanas ilgums paſchwahri waj lastē ſche atſihmets trijās rubrikās; pirmais ſlaitlis peedod epreeſcheja wahrischanas laika ilgumu, otrais ſlaitlis peedod to wiſmasafo laiku, lahdā bariba waretu buht gatava, treschais ſlaitlis peedod to laiku, zif ilgi bariba, winai nekaitejot, waretu palikt wahramā lastē. Bet pee tam jaeewehero, ka, ja baribas atleek atpakał wahramā lastē, bet tās wehl

reisi neussilda lihds wahrishanas pakahpei, tad war notift, ka tas ja flahbst, ja winas tur paleef ilgaku laitu.

Tabula atteezotees us eepreekschejas wahrishanas un wahrishanas ilguma faste.

	Eepreekschejas wahrishanas ilgums, minutiess.	Wahrishanas ieb wirshanas ilgums, stundas daes.	Gilti ufaras, stundas
Kartupeli ar misu	10	1—2	3—5
Sahliti kartupeli	10	1—2	3
Spinati, wirfas kahposti u. t. t.	5	1/2—1	16
Kohlrabiji, kerbel rahzeni, Teltowas rahzeni	5—8	1—2	16
Burkani, felerijas, rahzeni, florzoneri u. t. t.	5—8	1—2	16
Salee firni, pupas, pahlestes.	8—10	2—3	16
Puku, un roschu kahposti	10	1—2	3
Vatlkahposti.	15	2—3	6—8
Sarkanee kahposti un skahbee kahposti	20—25	3—4	8—10
Seemas faknes pehz jaungada	20—25	2—4	6
Schahwetas faknes (schahwetas faknes eepreeksch 2 stundas mehrzejamas)	15—20	2—3	6—8
Schahweti augli (eepreeksch 4 lihds 8 stundas mehrzejami)	10	2—4	6
Swaigi augli	5	1—2	3
Rihsti un ausu putraimi	5—8	2—3	4—5
Prosa, grili, loti smalki meeschu putraimi	10	2—3	6
Meeschu putraimi, gruhbi (2 stundas eepreeksch mehrzejami)	20	3—4	8
Manna, ausu meeschu un rihsta pahrlas,	5—10	1—2	4
Gatawas pupas, firni, lehzas (pirms jamirkst 8—12 stundas)	25	4—6	10
Olu gruhbi	5—8	1—2	4
Malaroniji, pawedenee nudeles	5—10	1—2	4
Sago, tapioka (eepreeksch war 2 stundas mirkti)	15	2—3	10
Pudinjchs, uspuhtenis, olu krehme	25	2—3	10
Wahrira schmorela gała, wehricha, teka, jehra, mistas, zuhkas 1 m. gabalos	15	3—4	6
" " " 2 " "	25	3—5	6
" " " 3 " "	30	4—6	8
" " " 4—5 " "	35	5—8	10
Wahrira siws	5	1—2	3
Definas	2	1—3	6—8
Ragù, frifas, gulofchs, rulade, klopschi	15—20	2—3	6—8
Pihle, sojs, pirms 1/2 schmoreta	20	2—4	8
Schahweta gała 2/4 m. gabalos	20—25	4—6	8
Galerti, aspiki, filzes u. t. t.	30—40	4—8	12
Sahlita un schahweta gała, mehle	25—30	4—6	10

Tahlak wehl fewischki jaeewethro daschi noteikumi pee wahrifchanas metodes lastē, tadehk fa ta atschiras no pahrejam wahrifchanas metodem.

Gala pastahwigi teek aplaistita ar aufstu uhdeni, lai ta ihſā eepreefchjejās wahrifchanas laikā labi dabu ispluhts zauri no filtuma; ja pores zaur wahritu uhdeni teek aistaifitas zeeti, tad tas fawē kopeju karituma eespaidu wirzās dalās. Tomehr pee schahdas rihzibas jaifwairas no galas wirzochanas un jau eepreefch uhdeni, eelsams gala tajā wehl eelschā, jaeelēk fahls, wirzas, pipari, lauri, fihpoli, supas faknes, supas fahles u. t. t.

Misoteem kartupeleem pirms leek ahtri uswahritez, noleij no uhdens nost kahdas $\frac{3}{4}$, tā fa tas wehl atleek no dibena lahdū 2 pirkstu beesumā, lauj wehl kartupeleem zeeti aissegeteem us farstas uguns uswahritez un leek tos tad us kahdu $\frac{1}{2}$ stundu paſchwahri; teem tad ir teizama garſcha. Tos war baudit wehl pehz lahdām 1 lihſā 2 stundam.

Supas. Smalki ūagrestas faknes, fihpolus un fahli eeletek podā un leek to us uguns. Pehz 5 minutem wehl eeletek supas galu. Supi noschkuhmē, tad schkuhmes krahſojas melnas, peeletek wirzas un salas swaigas fahlu lapas waj faknes un aistaifa podu ar zeechu wahku zeeti. Tikklihs supa wahras, to war pasiht no ispluhtscha twaika, supas pods ahtri jaeelēk lastē. Ja fuvu grib wahrit ar rihseem, gruhleem waj putraimeem, tad schos miltu preparatus wajag masgat zauri ar aufstu uhdeni, un pehz tam, tad supa noschkuhmeta, tos eelikt eelschā. Makaronijus un nudeles, salas beefchu lapas, fahbenes, jaunas balaidas, jaunas fahpostu lapas, eeletek wahroſchā, weegli fahlitā uhdeni, lauj tam uswahritez, noleij uhdeni un atlukuschos beefumus peeletek supai kura pa tam wahramē lastē bija wahrijusēs tahlak. Supai wehl lauj uswahritez un leek to atpalak lastē.

Selſchās garſchigas supas wahra bei galas:

Wahra plahnu meeschu waj gruhbu putru ar ſpeki, eefchnawu, lauferem taukeem waj strandschein. Tikklihs putraimi sawahrijuschees pusnijſti, putrā eeletek noſwelbinatas smalki ūagrestus kartupeļus un lauj ipai paſchwahri daschas minutes wahritees. Sirmus, pupas, zuhku ūapas wahra ar gruhbeam un meeschu putraimeem pehz tāhdas paſchās fahrtibas, tomehr vahfchu augus wajag fahdas 12 stundas eepreefch mehrjet. Garſchigas kartupeļu supas wahramas pehz ſekofchās rieptes: Kartupeļus ar druzin fahlitu uhdeni, supas wirzam, fihpolei un lauru ūapam leek us uguns. Tikklihs kartupeļi pa puſei gatavi em peeletek ūaht jehlas nomasgatos definas, galas ūimpas waj noihrita renges, haličas ūavis waj zitas masas ūavis, ūurām leek ūahwet $\frac{1}{2}$ ūudas aplaifitām ar fahli, peeletek wehl ūaht 2 ehdamas fahrotes mtu, kas iſmaifiti 1 glahſē peena, lauj tad supai wehl reiſi uswahritez un leek to tad lastē.

Swigas waj fahltas ūehnes ūagrestch masos gabalinos, eeletek tas wahroſchā uhdeni ar wirzam un fihpoleem, ſpeka gabalineem, eefchnawu, iſlaufeteem wehroſchā taukeem waj ūweestu un wahra ſcho

supu 5 lihds 8 minutes; tad peeleaf wehl klaht fmaliki fagreestus kartupelus, miltu tumi no milteem peena waj fahba krehjuna un tiiklihds supa uswahriju, es, tad eeleaf to us 1 lihds 2 stundam kastē.

Peena supas wahra ar klimpam no rudsu waj rupju kweeschu milteem. Noñmekē $\frac{1}{2}$ stopu peena pehž fahls, eejauz tajā miltus ta fa mihlla ihsti beesa un wahra tad klimpas ar uhdeni atschkaiditā fahlitā peena supā. Blahna mihla istek — tahdu mihlu ūavz par „enlauſu“ un to pagatavo no fmalkeem milteem — ari ar 1 olu.

Gakas klimpas pagatavo no 1 mahrz. moltas gakas, par 4 kap. mehrzetas maišes, fihpoleem, pipareem, fahls un 1 glahses peena Schi supa teek ar milteem ustumeta. Kastē winu leek tikai tad, kad to grib usturet filtu.

Plaufchu supai uswahra diwkahrſchu kwantumu uhdena. Pleuñčas teek wahritā uhdeni plauzetas, nolioeldinatas un wehl reisi nomesgatas ar aufsu uhdeni. Pa tam uswahra wirzus, fihpolus, laurus u. t. t., peeleaf klaht gabalinos fagreesto tihrito plaufchu, wahra supu uhdas 10 minutes un to tad ahtri eepala wahramā kastē. Zoti garfchga ir klopfcha supa. Preelfch tās wajadīgs $\frac{1}{2}$ mahrz. gakas us veronas. Gakas fchlehlites teek kreetni ißlapetas, taukos ar wirzam un fihpleem apzeptas bruhnas un ūlta miltu tume un ūlts uhdens peelikts klaht pehž wajadības. Kad supa wahras, tai peeleaf klaht masgatu rihsu waj fmaliki fagreestus kartupelus, to wehl reisi uswahra un leek tadkastē.

Schmoreta gaka. Ja paſchwahri grib dabut gatawīs (iſchmoret) leelakus galas gabalus, tad nowahra virzotu viumu, pehž tam galu ar taukeem usſchmorē bruhnu un peeleaf vee galas labi dauids no viruma; galai wajag buht no ta gluschi apsegta. Ir reteizams pa virinaſhanas laiku paſchwahri schmoreto waj wahrito galu pehž 1 waj 2 stundam wehl reisi uswahrit. Frikafē galu fagitaro tāpat kā schmoreto galu, tomehr galu neteek apſchmoreto bruhno bet wahrita kahdas 10 lihds 25 minutes virzotā virumā un pehž tam eepakata kastē. Gakas lodites pagatavo no moltas gakas, tāpat kā galas klimpas, galai teek fakpeesta zeefchi kopā, eetihta leelās fahpoļu apās, kuras ūafeetas ar bindfadi un celiftas fahla, wahritā uhdeni. Allihds uhdens uswahras, maltite us 3 lihds 4 stundam teek eelikta kastē.

Renges zepj us eefmas; tam dod klaht miltu mehrzi.

Wehrſcha un jehra eelfchejas dallas us tirgus lehti dabujajas un no tam war pagatawot ſpehzigas un garfchigas baribas.

No afnim pagatavo maiši, pankokus, paltes, defas u. t. t. Afñnis teek noñmeketas pehž fahls, milti un kaufeti tauki peelikti kāt pehž wajadības. No ſchlidras mihllas zepj pankokus un no beesas mihllas is afnim, taukeem un rudsu milteem pagatavo lodites, kuras, nowahritis fahla uhdeni, war fahdu laiku usglabat. Ar fihpoleem taukeem, pipareem un fahli wahritis fmadsenes ir weseliga maltite. Blauzetas un fmaliki ūapatas plaufchag ar pamata mehrzi, kas iſwahrit ūauri ar milteem, taukeem, fihpoleem, uhdeni waj peenu, ir weegla b lehta un barojoscha maltite.

Aknas sagrestas schkehlites teek fahlitas, piparotas, apwahrtitas rudsu miltos un karjos taukos zeptas; tas ir weegli peefneedhamas. Kauto lopu kahjas ifleetojamas gahrdam rezellim (Kopfläse). Wahritu galwu war ehst filtu ar bruhnu miltu mehrzi waj ari pee rezelka fneeds filtu finepu mehrzi ar kartupeleem.

Mehrzes (Sostes). Pamata mehrze pagatawojama no taukeem, milteem un schkideruma. No pamata mehrzes war pagatawot latru zitu mehrzi peeletek tai flaht peedewas, kas peedod garfchu. Ta mehrzi nosmete pehz finepem, waj ari tai peeletek kapatut lokus waj speki un schpolus, abus bruhni apzeptus; mehrzei peeletek flahbus gurkus, sagrestus gabalinus; mehrzes fataifa ar zitronu fulu, etiki un zukuru. Skahba peenā eejauz miltus un peeletij uhdeni, iswahra tos taukos un ta isdabū gahrdi mehrzi.

Salati. Pee galas baribas wafarās libds ar kartupeleem dob salus halatus. Salati ir lo i lehti; par fwaigām halatu lapam pahr-lej bruhni apzeptus speka gabalinus waj mehrzi, kura fataisita beespeenu famaisot tihra peenā, peeletek lokus, diles un fahl.

Saknes. Seemai halatus pagatawo no mihtti wahritām faknem, turas teek fataisitas ar etiki, fahlit un zukuru.

Loti teizami wahramā fäste war pagatawot faknes. Pehz eepreekschjeas sagatatoschanas, kahpostu un rahzenu fugu salo lapu noplauze-schanas waj nokwelbinaschanas waj ari burkanu sagrestchanas masos gabalos u. t. t. faknes teek uswahritis ar uhdeni waj ar peenu, uhdeni un milteem, ka ari ar druzin fahls un zukura un eelikas wahramā fäste. Saknem dod flaht filki waj fahlitu galu. Saknes, it sevischki pahlfchu augi, ka pupas, firni, lehzas ir loti barojoscha nn gahrda bariba. Wajag gahdat par to, ka gimene diwreis deenā war eeaudit leelaku filtu maitii. Weeglakas maltites war fastahvet no putram, tumes supam un peena supam. Tumes supa dod dauds wairak spehka, neka flitta ziforiku fafeja.

Schis tumes supas un putras bes leelām puhlem war iswahrit paeschwahri. Putraimus wajag kreetni nomasgat, peeleet teem flaht 4 libds 5 reis tik daubs uhdena, tad putraimus ar fahli iswahrit zauri, bet tam janoteek waleja podā, tadehk fa putra, kamehr ta us uguns, maifama. Tiklibds putro wahras, podam wajag uslīkt wahku, atstahit podu wehl kahdas 3 libds 4 minutes us uguns un eelikt io tad ahtri fäste. Ja putru grib wahrit ar pluhmem waj rosinem, tad tas peeletek flaht ihfi preeskj tam, kad podu domā taisit zeeti. Augli teek uswahriti uhdenā libds ar gabalinu faufas zitronu waj afelsinu misas un zukuru un tudak liktas fäste. Ja auglus grib wahrit ar sago, tad pehdejo wajag pirms kahdas 15 minutes fawahrit un tikai tad līft flaht auglus.

Tumes supas wahramā fäste nav tik beetas un tumigas ka us uguns wahritis, tadehk war peeletik daschas karotes miltu waj ari tauku waj sveestia tiklibds tumas supa kluwuse stipri filta.

No meeschu, griku, profas, ausu un ribju putraimeem war pagatawot sevischki lehtu un peenehmigu baribu.

Par mas wehribas pee mums peegreesch eefala kafejai, kura wakaru preefch tam eeberama aufstā uhdeni, labi sawahrama un pa nalti eelekama wahrawā fastē. Schi kafeja no rihta sajaukti ar peenu bes leekam puhlem noder lä barojochs un garfchigs dsehreens brolastam.

Tabulas ar ehdeenu kartim usrahda preefch trim nedekam ween-fahrtschu mahjas haribu, daschnedaschadi fakopojoit daschados usturas lihdseklus. Rubrisä, atteezotees us aisdareem, tee aprehkinati preefch trim personam, waj 2 peeauguscheem un 2 behineem; galas un tauku resp. zweesta daudsumu pehz patikas war palelinat. Ehdeenu kartes fastah-ditas 3 grupam un aprehkinatas par nedelu ar neezigo sumu ne wairaf lä 5 rbl. No tabulam redsam, ka eespehjams ari ar maseem lihdse-leem fainneekot lä, ka maltites mums fneeds bagatigu pahrmaiku.

Scho ralstiu, kas atbalstas us ilgu gadu prattifleem peedsihwō-jumeem, laisdami llajā, mehs pawadam to ar wehlefchanos: lat jo daudsum feewam tas daritu faprotamu, lä täs war spehzinat un usturet fawu un faveju meeju, ja täs leeto tos labumus, ko winam fneeds wahramā faste.

Nedas denas. Grupas.	Ehdeenu forte.	Aisbars preefch trim peeauguschäm personam.	Bena.
			Grupas. I. II. III.
Gvndbeen.	I. Wehrscha supa ar faknem un kartupeleem.	1 m. galas, par 5 kap. faknes, 3 m. kartupeku, wirjas, milti	29
	II. Klopscha supa ar kartupeleem.	1½ m. galas, 3 m. kartupeku, 4 lotis tauku, 4 lotis miltu	38
	III. Shpolu klopfis ar kartupeku beesputru. Profas beesputra ar pluhmjū mehrzi.	1½ m. galas, 3 m. kartupeku, 6 lotis tauku, 4 lotis miltu, shpoli 1 m. profas, 1 stops peena, ½ m. pluhmjū, ¼ m. kartupeku miltu	40 28
Birndeen.	I. Beesputra ar speki waj strandischem, peens.	1½ m. putraimu, ¼ m. speka 1 stops peena	19
	II. Trifadeku supa.	1 m. galas, par 5 kap. maijes 1 ola, shpoli, pipari, milti, 3 m. kartupeku	35
	III. Ahboku supa ar gruh-beem. Wahritas galas Iodites ar gurku mehrzi.	3 m. swaigi waj 1 m. schahwetu abolu, ¼ m. žukura, ½ m. gruhbu 1 m. galas par 5 kap maijes, 1 ola, shpoli, pipari, milti, tauki, 3 leelas fahpostu lapas, 2 gurki	20 30
Ditdeen.	I. Septas renges, shahbs peens, kartupeki.	1 fahls rengu, 3 m. kartupeku, ¾ m. putraimu, shpoli, wirjas	25
	II. Lebzas, weseli firni waj zuhfu pupas ar speka mehrzi.	1½ m. pahfchhu augu, ½ m. speka, etiks, zufurs, milti	28
	III. Spekis ar shpolu mehrzi un kartupeleem waj makaronijem un tumi ar fautetu maifi.	1 m. speka, 2 shpoli, 3 m. kartupeku waj 1 m. makaroniju 1 m. putraimu, ¼ stop. peena, 2 lot. tauku, par 5 kap. balas maijes	32 15

Nebelas bennas.	Grupas.	Għdeenu farte.	Aisbars preefċi trim peeaugusħàm personam.		Bena.
			Grupa.	I. II. III.	
Trefidha.	I.	Rengu ġupa ar putraim meem un kartupeleem.	1 fahls rengu, 3 m. kartupefu, $\frac{3}{4}$ m. putraimu, fihpoli, wirżas	21	
	II.	Tefla waj jehra ġupa ar gruhbeem un fahrem.	2 m. galas, $\frac{1}{2}$ m. gruhbu, par 5 kap. fahnes 3 m. kartupefu		36
	III.	Ta's pats bes gruhbeem. Rihħi ar meleku ogu mehrzi.	2 m. galas, 3 m. kartupefu, par 5 kap. fahnu, milti 1½ m. rihħu, 1 m. ogu $\frac{1}{4}$ m. żukura, kartupefu milti.		34 24
Bekkien.	I.	Għalli un kartupeli ar fahbi peena.	3 filles, 3 m. kartupefu, 1 stops fahbi peena	22	
	II.	Beespeens ar kartupeleem un ajsins deċa.	1 m. beespeens, 3 m. kartupefu un 3 deċiñas		30
	III.	Deju ġupa. Nadaga brutneneek (ap- zepta baltmaise) ar augħlu mehrzi waj zvibħabji	3 deċiñas, $\frac{1}{2}$ m. putraimu, 3 m. kartupefu, zvibħati un wirżas par 5 kap. maisees, $\frac{1}{2}$ stops peena, 3 lotis tauku, $\frac{1}{2}$ m. ogu, $\frac{1}{4}$ m. żukura un milti		27 20
Bettiebi.	I.	Makaroniji ar speki un ħalateem.	1½ m. makaroniju, $\frac{1}{2}$ m. speka, par 3 kap. salatu, 1½ stops peena	35	
	II.	Stowetas īmadsejnej ar kartupeleem un gurkeem	1 m. īmadsejnu, 3 m. kartupelu, 2 gurki		20
	III.	Zuħlu zepetis ar fejnem waj beeħċu ħalateem un rihħa pirè supu.	1½ m. galas, par 10 kap. fehnies, fihpoli, pipari, etikis ¾ m. rihħu, 1 stops peena, 1 fihpoli, wirżas		49 12
Gejjebi.	I.	Stowetas fehnies ar kar- tupeleem un tumi.	1½ m. fehnies, fihpoli, $\frac{1}{2}$ m. speka, pipari, 4 m. kartupelu, $1\frac{1}{4}$ m. putraimu	41	
	II.	Ajsins pankoli ar safti un tumi.	$\frac{3}{4}$ stopu ajsinu, 1½ m. miltu, fahls, par 10 safties		32
	III.	Putraimu putra ar salām lapam. un fliskerkllopsi ar kartu- peleem.	1 m. putraimu, par 5 kap. salu lapu, 1/8 m. tauku, fihpoli. 1 m. galas, $\frac{1}{8}$ m. tauku, milti, pipari fihpoli, 2 m. kartupelu.		17 31

192 219 385

I.	Plaushu ġupa ar rihħu waj kartupeleem.	1½ wehrħu plaushas, $\frac{1}{2}$ m. rihħu waj 3 m. kartupelu un fahnes	29
II.	Plaushu haċċe, kartu- pekk maisees ġupa waj	2 wehrħa p'lauschas, 3 m. kartupelu, fihpoli, wirżei, peens, loki, tauki	32
III.	Wehrħha plahżeni ar fahrem waj salati un kihxeliex.	1 m. malta galas, 1 glahje peens, fihpoli par 3 kap. maisees, pipari, 3 lotis tauku, $1\frac{1}{2}$ m. fahnu 1 m. ogu, par 1 kap. kartupelu milti, $\frac{3}{4}$ m. żukura, $\frac{3}{4}$ stopi peena.	34 20

Nedēļas bēnās	Grupas.	Għdeenu ī-karte.	Ajsdars preekfīch trim peeaugusħam personam.	Bena.	
				Grupas.	I. II. III.
Pirmidien.	I.	"Maħż riħtu atkal" (pilditi pankoli).	aħseka waj plaušħu haċċheja, taukti, wiržas, fihpoli, 1 m. miltu, 1 ola, 1 glahse peena, fahlis, taukti 2—8 jeħra galwas, fihpoli, wiržas, kartupeksi, fahlis.	32	
	II.	Jeħra galwas ragu ar kartupekeem.	1/2 m. speka, par 5 kap. lapu, 1/2 m. putraimū, 1 glahse peena.	26	
	III.	"Maħż riħtu atkal" ar falo supu.	2 1/2 m. kartupeku, 3/4 m. speka, 1 fihpoli (lofi) 1/2 m. miltu, falati, par 5 kap. baltaś maijes.	20	
Dideen.	I.	Kartupeku klimpas ar speki un falateem.	1 m. putraimū, 1 1/2 stopi peena, 3 filles, (breħxlini 1 1/2 kahla) kartu- peki, lofi.	32	
	II.	Għaż-za putra ar flik waj bieħxli u kartupekeem.	1 m. weħrċha aħnas, par 5 kap. maijs, milti, taukti, 1/2 m. miltu, 1/2 m. speka, fihpoli.	34	
	III.	Aħnu klimpas ar meħrżei un supa no maċjam finwim.	3 m. kartupeku, 1 fahlis rengu, 4 lotis miltu, 1/2 stopi peena, 1 fihpoli, wiržas.	35	
Zreġibbeu.	I.	Pupu supa ar gruhbeam un speki.	1 m. gaħas, 3/4 m. pupu, 2 1/2 m. kartupeku, 1 1/2 lotis miltu.	24	
	II.	Beetes waj jaġa supa ar putraimeem un weħrċha gaħu.	1 m. gaħas, 1 stopi, beeffu lapu (1/2 stopi beeffu) 1/2 m. putraimū, 2 glahse peena	24	
	III.	Pupu supa ar weħrċha gaħu un Rihħ ar rosinem un zu- furu.	1 m. gaħas, 3/4—1 m. pupas 2 m. kartupeku, 2 lotis miltu, peens 1 1/4 m. rihħu, 1/2 m. rosinas 1/2 m. zukura, 1 stopi peena	25	
Betżeen.	I.	Aħni pankoli ar kartupekeem un ahbo fu putra	1/2 stopi aħni, 1 1/2 m. miltu, fahlis 1 ola, 1/4 m. tauktu, 2 m. kartu- peku, 4 m. ahbo fu, 1/2 m. zukura, għimts (fanelis)	23	
	II.	Għenhu supa ar putra- meem un kartupekeem.	1 m. feħnes (swaigas) miržas, fihpoli, 1/2 m. speka, 2 m. kartupeku 1/8 m. miltu, 1/2 stopi kħabha peena	27	
	III.	Is-sas pats waj galu ar gruhbeam waj Beptas renges ar kartu- pekeem.	1/2 m. fħabu wetu feħnu, 1/2 m. gruhħu 2 lotis tauktu 1/2 fahlha rengu, 3 m. kartupeku 2 lotis tauktu	22	
Bekkien.	I.	Kahposti supa ar speki un putraimeem.	2 m. kahpostu, 1/2 m. tauktu 1/2 m. gruhħu	25	
	II.	Stomerti fħabbi kahposti ar definim waj fħabu wetu gaħu.	1/2 m. kahpostu, 1/4 m. tauktu par 15 kap. definu waj 1 m. fahlitas gaħas	28	

Nebatos bēnas.	Grupas.	Chdeenu karte.	Aisbards preefch trim peeaugufchām personam.	Zena.	
				Grupas	I. II. III.
Veetbeen.	III.	Stoweti fahposti ar de- finam un fartyupeleem u. tumi ar pluhmem.	1½ m. fahpostu 1/4 m. tauku par 15 f. definu waj 1 m. fahlitas galas 1 m. ausu putraimu, 1/2 m. pluhmju 1 glahje peena	28	
	I.	Silke, zepis spēkis ar lokeem tāpat fartyupeki.	3 filkes, 1/4 m. spēka, loki, milti 3 m. fartyupeku	23	16
	II.	Sahltas galas wirums waj peens ar rudsu miltu klimpam un de- finam.	Ulikumi, 1/2 stops peena, 1 m. miltu 1½ stop peena, fahls, par 15 kap. definu	26	
Gelīben.	III.	Bepta desa ar faknem	par 15 kap. desas, 2 lotis tauku un glahje peena, par 5 kap. faknu		24
	III.	ABC putra ar ūweestu	1/2 m ABC putraimu, 1/2 stops peena, 8 lotis ūweesta	16	
				188 197 344	

Nebatos bēnas.	Grupas.	Chdeenu karte.	Aisbards preefch trim peeaugufchām personam.	Uždens.	
				Grupas	I. II. III.
Gveldbeen.	I.	Wehrsha supa ar nudelem	1 m. galas, ¾ m. nudeles, viržas, ūhpols.	2½ ft.	30
	II.	Schmorets klopis ar faknem, falaiteem waj gurkeem.	1½ m. galas, 1 ūhpols, 4 l. taufu, viržas, peens, faknes	½ ft.	46
	III.	Tas pats ar fahbu fah- postu falaiteem un manna ar augļu mehrzi	1½ m. galas, 1 ūhpols, 4 l. taufu, viržas, fahposti, etikis, žukurs. 1¼ m. manna, 1 stops peena, ¼ m. žukura, ½ m. ogu.	½ ft.	42
Krimbeen.	I.	Galas haschē ar filki fartyupeleem un tumi.	Galas atleekas, 3—4 filkes, par 3 kap. maišes, peens, ūhpoli, pipari 3 m. farty- pelu, 4 lotis tauku.	¼ ft.	28
	II.	Zehra galas supa ar faknem.	1½ m. galas, 3 m. farty- pelu, 6 lotis ausu putraimu, faknes.	2½ ft.	28
	III.	Tas pats un Leeli pankoti ar žukuru	Tas pats 1 ola, 1 m. miltu, 3 lotis žukura.	2½ ft.	15

Nedēļas dienā.	Grupas.	Ehdeenu karte.	Aisvars preefčā trim peeauguščām personam.	Uzņems.	Zena.	
					Grupas.	I. II. III.
Dībēni.	I.	Beena supa „einlaufs”, filē un kartupeļi.	$\frac{3}{4}$ m. putraimū waj miltu un ola, $1\frac{1}{2}$ stop. peena, 3 šķīs, 3 m. kartupeļu.	1 ft.	30	
	II.	Beena supa ar pahrlam, zepts īpelis ar kartu- peleem.	$\frac{1}{2}$ m. pahrlu, $1\frac{1}{2}$ stopu $\frac{1}{2}$ m. īpeka, 3 m. kartu- peku, ūhpols.	1 ft.	33	12
	III.	Beena supa ar pahrlam un zeptām rengem ar salateem.	Tas pats $1\frac{1}{2}$ fahla rengu, īweests, fālataš, peens, žukturs.			24
	I.	Skaħbu fahpostu supa ar īpeki un meesħu putraimeem.	2 m. skaħbu fahpostu, $\frac{1}{2}$ m. īpeka, $\frac{1}{2}$ m. putraimū, 2 lot. miltu.	2 $\frac{1}{2}$ ft.	24	
	II.	Sirnu supa ar gruhbeam un īpeki.	1 m. sirnu, $\frac{1}{2}$ m. gruhbu, $\frac{1}{2}$ īpeka.	2 $\frac{1}{2}$ ft.	24	
	III.	Tas pats un Augtu komports ar peenu	Tas pats. $\frac{1}{4}$ m. abolu, $\frac{1}{2}$ m. pluħimju $\frac{1}{4}$ m. aprisoħas, $\frac{1}{4}$ m. žufura un 1 stop. peena.	2 $\frac{1}{2}$ ft.	24	
	I.	Zeptas wehrħcha aktas ar kartupeleem.	$1\frac{1}{2}$ aktas, $\frac{1}{4}$ m. tauku, 1 gl. peena, 3 lot. miltu 3 m. kartupeļu.	1 $\frac{1}{2}$ ft.		28
	II.	Reżellis (Ropkāse) ar fahliteem kartupeleem un filtu īncipju mehrži.	1 teka galwa waj 2–3 jehra galwas, wiržas, ūhpols, 3 m. kartupeļu, milti, īncipes, tauki.	29		
	III.	Tas pats nn pelefee īrni ar īpeka mehrži.	Tas pats 2 m. īrni, $\frac{1}{4}$ m. īpeka, etikis, žukturs milti.	2 $\frac{1}{2}$ ft.	32	
Biegunieen.	I.	Stowetas fahnes ar fah- litu gaħu waj fili.	$1\frac{1}{2}$ m. fahħitas galas, par 5 kap. fahnes, $\frac{1}{4}$ stop. peena, milti.	1 $\frac{1}{2}$ ft.		25
	II.	Gruħbu pirè supa ar gaħu	1 m. gaħas, $\frac{3}{4}$ m. gruhbu fahnes, 2 m. kartupeļu.	3 ft.	28	
	III.	Tas pats waj gaħa ar fejnem.	$\frac{1}{8}$ m. fejnū, $\frac{3}{4}$ m. gruhbu, fahnes.	2 $\frac{1}{2}$ ft.	30	
		Jeħra waj tēla friskat ar zitronu mehrži.	3 m. gaħas, 2 m. kartupeļu milti, īweests, ūhpols, wiržas $\frac{1}{2}$ zitrona.			20
	I.	Wħinu maise (paltes) ar kartupeleem.	1 stop. aħħan, $2\frac{1}{2}$ m. ruđsu milti, $\frac{1}{4}$ m. tauku, $\frac{1}{4}$ m. īpeka, 2 m. kartupeļu.	1 $\frac{3}{4}$ ft.		50
	II.	Tauku putra ar peenu waj īpeki un salateem.	$1\frac{1}{2}$ m. putraimū, 4 lotis tauku, 1 stop. peena, $\frac{1}{2}$ m. īpeka, salati.	26		
	III.	Tas pats bes īpeka un Stowetas wehrħcha neeres	Tas pats 1 m. neeru, 4 lotis tauku, 3 lotis miltu, $\frac{1}{2}$ stop. peena, ūhpols, wiržas, 2 m. kartupeļu.	1 $\frac{1}{4}$ ft.	29	17
						21
					195 212 360	

Vispahrigi ķehka līkumi.

- 1) Turi ūwus ķehka traufus labi tīhrus, tee tad ne-
žabojajas un nenoletojas pus tik ahtri.
- 2) Notihri ūwus traufus tūdal pēhž leetošanas;
noleez winus atsegus nost, wahlus blakam — jo traufeem
wajag išgarot, tad tajos wahriti ehdeeni ūmek labaki.
- 3) Pirms leetošanas ūwus traufus nošlauki — tad
bariba ari tik lehti nepeedeg.
- 4) Jaunus traufus išwahri ar ūahli un etīka uhdeni
(1 stopu uhdena, 1 ehdamu ūaroti ūahls, weenu pūsglahsi
etīka) — ar to tu no glāsuras išwahri weſelibai kaitigo
šwinu. Jaunus melnus dželsu podus iſdedſini ar taufeem —
tee tad dabu melnu ūposchumu un neruhjē tik ahtri.
- 5) Nekad baribai ūtahwet metala traufos, jo
tajos ta ihšā laikā war ūkuht gīftiga waj weſelibai kaitiga.
- 6) Newahri ūwus ehdeenus miſina, nealwotos waj ūlikti
alwotos wara waj ūsprahguſchos emaljas traufos, — jo
tahdi ehdeeni war buht kaitigi.
- 7) Leez ūwas baribas atleekas tīhrā mahla waj por-
zelana traufā un apſeds tās tikai tad, kad tās jau gluſchi
iſdījuſchas — tam iehdeeni tad tik ahtri neſakahbs.
- 8) Neturi ūwas materialprezes papiri, bet bleķa doſes
waj ūoka traufos un apſeds tās ar gabalu papeſ, tad tās
neapputēs, neappeles un ari no pelem, pruſafeem, muſham
u. t. t. netiks padaritas netihras.
- 9) Šawu peenu turi wehſā weetā; waſarās auſtā uhdeni,
frāhſni u. t. t. un apſeds peenu ar ūlapju audefli waj mules
drehbi — tad tas tik ahtri neſkahbs.
- 10) Traufus ūhad un tad pahrkauſē, tā ka tu tos war
uſglabat ar gluđu lihmeni; tee tad tik ahtri nepel un tos
war weeglaki notihrit.
- 11) Ūſleeto ūwas atleekas un atkritumus pēhž eeſpeh-
jas ahtri, lai tee tew nebuhtu jaaiſſweeſch projam, tadehk ka
tee ūmaitajaſ.

12) Іїraugees tikai labus aisdarus, jo ar teem bariba
isnahk wislehtaki; lehti pirkts beeschi ween ir dahrgi ſamak-
ſats. Slitti baribas lihdseki kaitē kermenim; ſwaigi aisdari
tik lehti nebojajas.

Gewehro ari, ka labi uſturas lihdseki wairak iſvod
breeduma, tadehk ari wairak uſnem uhdena, peem. pahkſhu
augi. Jo maſak uhdenaini kartupeli, jo maſak tee praſa
ſchidrumu pee wahrischanas. Loti labas rihſs praſa maſak
uhdena, neka maſak laba forte. Tadehk ehdeenu wajag lift
us pawarda labak ar uhdena wairak, neka ar uhdena
par maſ.

Ehdeeni, kas par mihiſſtu, newar kaitet, ehdeeni, kas
par ſauſeem, tikai par puſei iſwahras.

Іїwehlees ari tahdas wirzas, kuram naw pahraf ſpilgta
garſha. Paſchwahrim no teem aifdareem, kuri peedod garſhu,
janem trihs zeturtdalas maſak neka zitadi, tadehk ka aisdari
zaur ilgo wahrischanas laiku teek labaki iſleetot.

13) Arweenu ſew uſtahdi jautajumu — kas atkritumos
palizis leetojamſ, lai tu to labaki waretu iſleetot; tu weegli
ar to par gadu kopā eetaupiſi pahri jaunu ſeku un preekſch-
autu un ari jaunu zepuri.

14) Nolem weenu ſinamu weetu preekſch ſaweeim fehr-
kozineem, ta ka ari tumſa tu tos arween ahtri warı atraſt
— tu ar to ſew aiftaupi daschu labu weltu ſoli un erasti-
bas un ari pee ugungsrehka breeſmam daschureis iſbailes.

15) Turi ſawu malku kaste krahnij ſahnis, bet ne
pretim krahnjs mitei — daschu labu nelaimi jau nodarijuſe
kwehlojoſcha ogle waj degoschs malkas gabals, kas iſkritis no
krahnjs mutes.

16) Gedali kahrtigi ſawu laiku, eewed maſajā mahjtur-
ribā kahrtibu — pulfstenis lai walda tawu mahjturibu,
laika eetaupijumi tew eeneſ ſaudu, taws wihrs un tawi
behni buhs labi apgahdati — juims wiſeem buhs lemta
laimes deena.

[0,20]

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309005921

НОМЪ
НОВЪ 19

ВЫСТАВКА

ДЛЯ ЖИЛИЩЬ
РАБОЧИХЪ И
НАРОДНАГО
ПИТАНИЯ

РИГА

STRADNEEKU DZI
VOKLU UN LAUZU
UZTURAS UZENZU

07 JUNI
JULI

AUSSTELLUNG

FOR ARBEITER
WOHNUNGEN UN
VOLKSERNAHRUNG

RiGA

IZSTADE

